

OKEAN
od
PAPIRA

Knjiga
II

Copyright @ 2020, Zoran Penevski
Illustration copyright @ 2020, Dušan Pavlič
Copyright @ 2020 ovog izdanja, LAGUNA

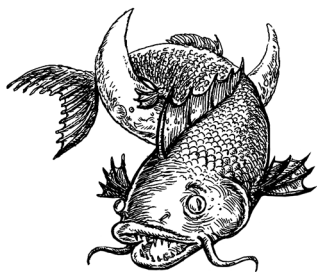
ZORAN PENEVSKI

ilustrovaó Dušan Pavlić

OKEAN OD PAPIRA

DRUGI DEO

Muzej izmišljenih bića

■ Laguna ■

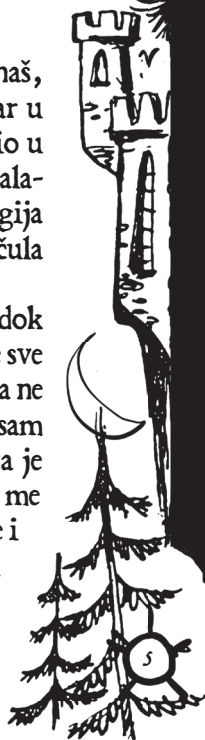

I

— Hajde, polako. Reci mi sve što znaš, redom — smireno mu je govorio redar u uniformi boje različka. Tàrvin je zurio u lice poprskano pegicama kao da gleda palačinku koja govori. — Čega se sećaš? Agija kaže da je Kroman sinoć izlazio i da je čula kad se vratio. I to je sve.

— Nikoga nisam video, niti čuo — dok je Tàrvin to izgovarao, postajalo mu je sve čudnije. Ko je to mogao da uradi a da ga ne primeti? Neko nevidljivo biće? — Nisam ga posetio sinoć, tako da ne znam šta je radio, ni da li je neko dolazio. Iz sna me je prenuo Meonin vrisak. Popeo sam se i video... strica... — lice mu se zgrčilo i nekoliko slanih suza mu je nenajavljeno napunilo nozdrve.

– A da li je Kroman imao neprijatelje, da li se svađao s nekim? Da li mu je neko pretio? – čovek u različku je uzeo notes da zapisuje.

– Ne znam, zaista ne znam, nije mi poznato. Nije mi nikad o tome govorio – Tarvin je izustio kao da želi da se sve ovo što pre završi. I kao da sve ovo nije istina. A svakako neće spomenuti blesak u kojem je prepoznao vrumiju. Ili je bar pomislio da je to vrumija...

Najednom se grupi priključio prečasnik iz Katedrale Velike opomene u svojoj zagasitoljubičastoj mantiji, čiji je gornji deo dodatno pokrivaio ramena i

grudi. Imao je beli okovratnik i pljosnatu, polukružnu crvenu kapu.

– Šta ćete vi ovde? – upitao ga je redar.

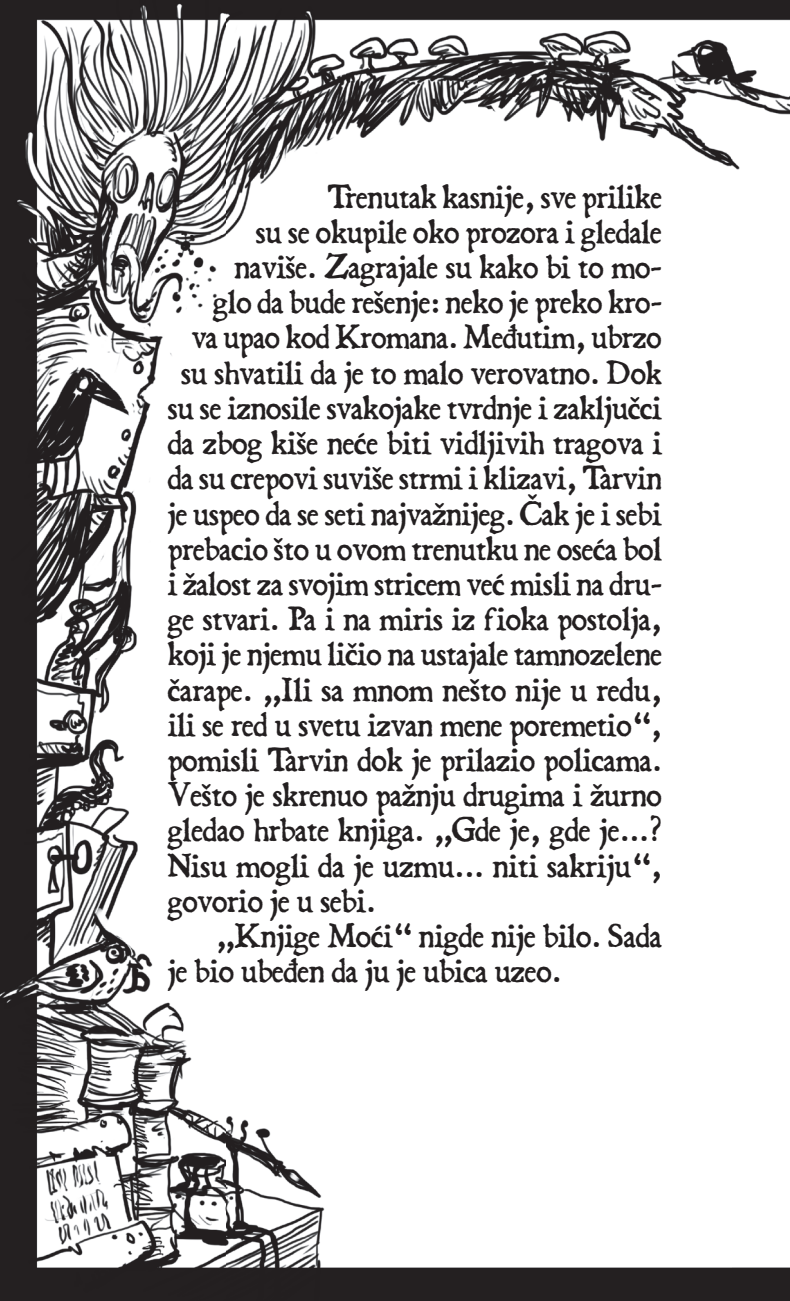
Prečasnik ga je prezrivo pogledao i uzvratio:

– Utehe nikad dovoljno, naročito kada neko izgubi bližnjeg svog.

Drugi ljudi su se motali po laboratoriji i oprezno ispitivali razne sadržaje staklenih boca i epruveta. Neki su gledali police sa knjigama i čašama. Dvojica redara otvorili su male fioke na postolju za čitanje na kojem je ranije stajala „Knjiga Moći“, ali su one bile ispunjene sitnicama.

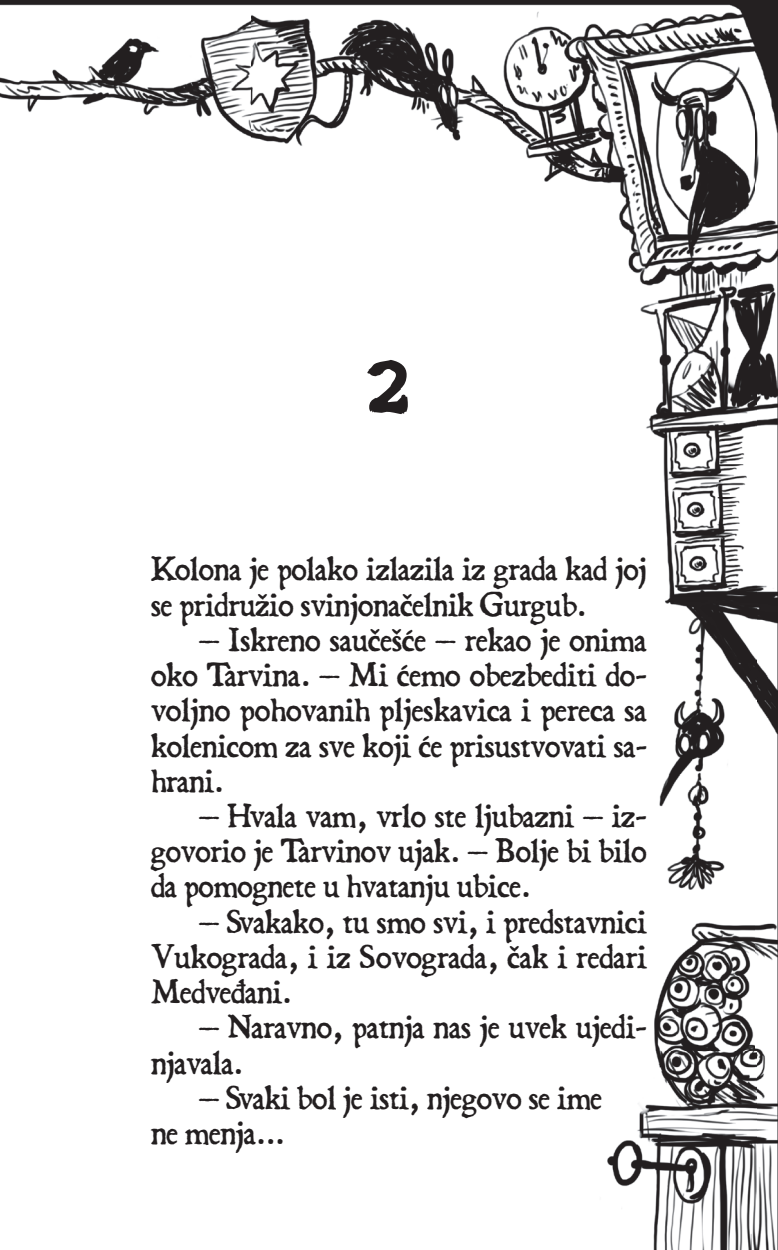
– Krov! – najednom je viknuo Tarvin. Svi su okrenuli ka dečaku. A onda ka prozoru.

Trenutak kasnije, sve prilike su se okupile oko prozora i gledale naviše. Zagrajale su kako bi to moglo da bude rešenje: neko je preko krova upao kod Kromana. Međutim, ubrzo su shvatili da je to malo verovatno. Dok su se iznosile svakojake tvrdnje i zaključci da zbog kiše neće biti vidljivih tragova i da su crepovi suviše strmi i klizavi, Tarvin je uspeo da se seti najvažnijeg. Čak je i sebi prebacio što u ovom trenutku ne oseća bol i žalost za svojim stricem već misli na druge stvari. Pa i na miris iz fioka postolja, koji je njemu ličio na ustajale tamnozelenе čarape. „Ili sa mnom nešto nije u redu, ili se red u svetu izvan mene poremetio“, pomisli Tarvin dok je prilazio policama. Vešto je skrenuo pažnju drugima i žurno gledao hrbate knjige. „Gde je, gde je...? Nisu mogli da je uzmu... niti sakriju“, govorio je u sebi.

„Knjige Moći“ nigde nije bilo. Sada je bio ubeđen da ju je ubica uzeo.

2

Kolona je polako izlazila iz grada kad joj se pridružio svinjonačelnik Gurgub.

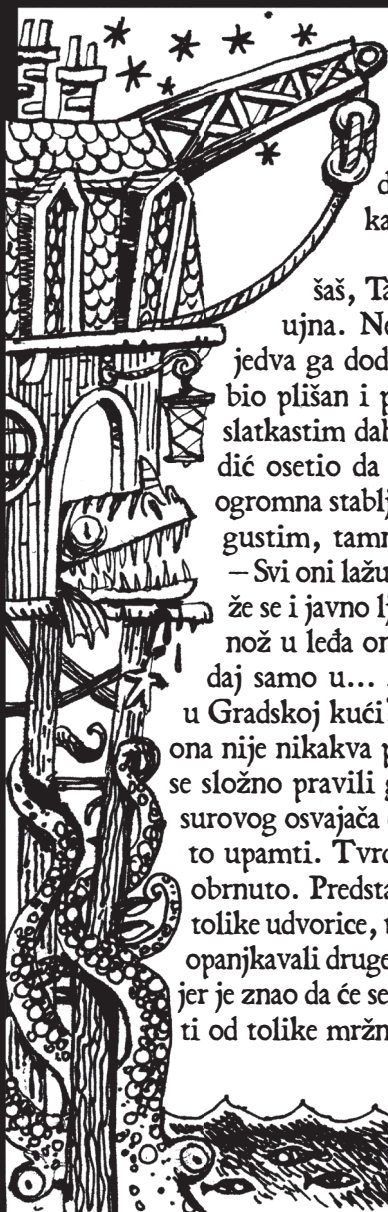
— Iskreno saučešće — rekao je onima oko Tārvinu. — Mi ćemo obezbediti dovoljno pohovanih pljeskavica i pereca sa kolenicom za sve koji će prisustvovati sahrani.

— Hvala vam, vrlo ste ljubazni — odgovorio je Tārvinov ujak. — Bolje bi bilo da pomognete u hvatanju ubice.

— Svakako, tu smo svi, i predstavnici Vukograda, i iz Sovograda, čak i redari Medvedani.

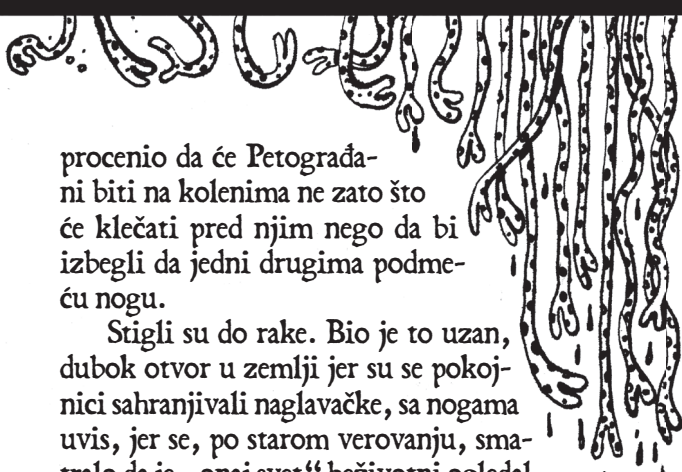
— Naravno, patnja nas je uvek ujedinjavala.

— Svaki bol je isti, njegovo se ime ne menja...

Iznenada je mlađića neko blago povukao unazad.

— Nemoj da ih slušaš, Tarvine — rekla je tiho ujna. Nežno ga je zagrlila, jedva ga dodirujući, a glas joj je bio plišan i poverljiv, s blagim i slatkastim dahom, tako da je mlađić osetio da se ka njemu privila ogromna stabljika ruže sa plišanim, gustim, tamnocrvenim laticama. — Svi oni lažu i svi se svađaju. Druže se i javno ljube, a svako bi zario nož u leđa onom drugom. Pogledaj samo u... Znaš onu tapiseriju u Gradskoj kući? Znaš je, dobro. E, ona nije nikakva priča o tome kako su se složno pravili glupi i tako naterali surovog osvajača da ih ostavi na miru, to upamti. Tvrde da je zapravo bilo obrnuto. Predstavnici gradića su bili tolike udvorice, toliko su hvalili sebe a opanjkavali druge, da ih je kralj ostavio jer je znao da će se međusobno poubijati od tolike mržnje. Kalburg je dobro

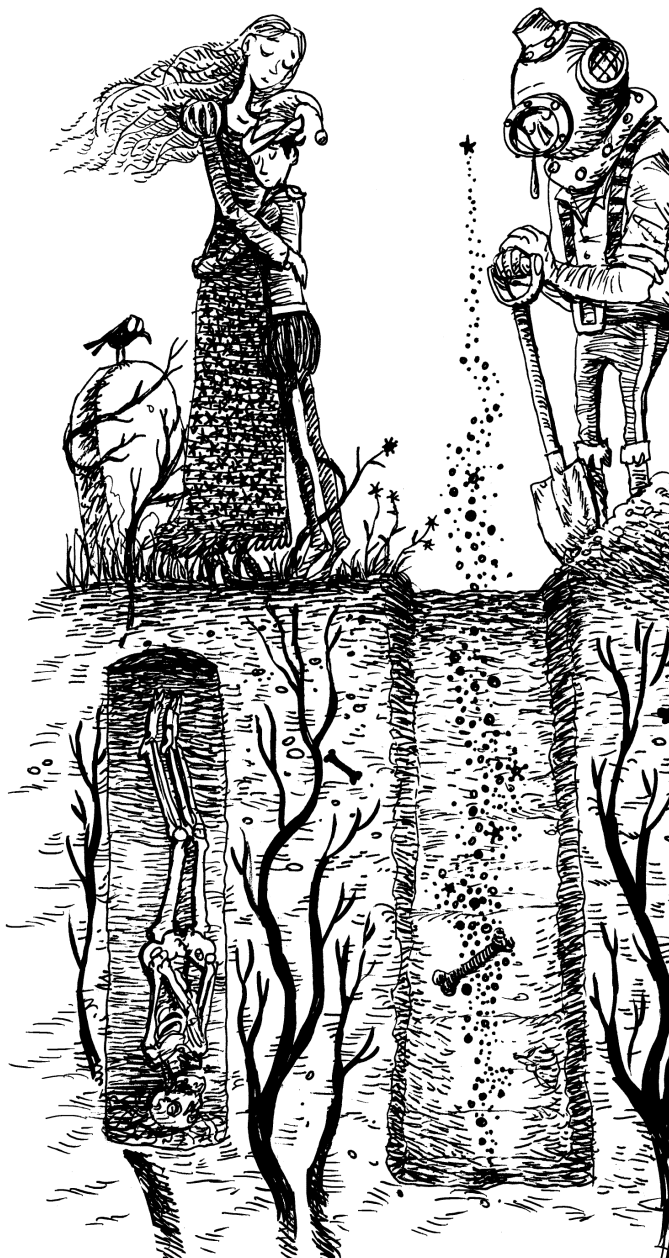

procenio da će Petograđani biti na kolenima ne zato što će klečati pred njim nego da bi izbegli da jedni drugima podmeću nogu.

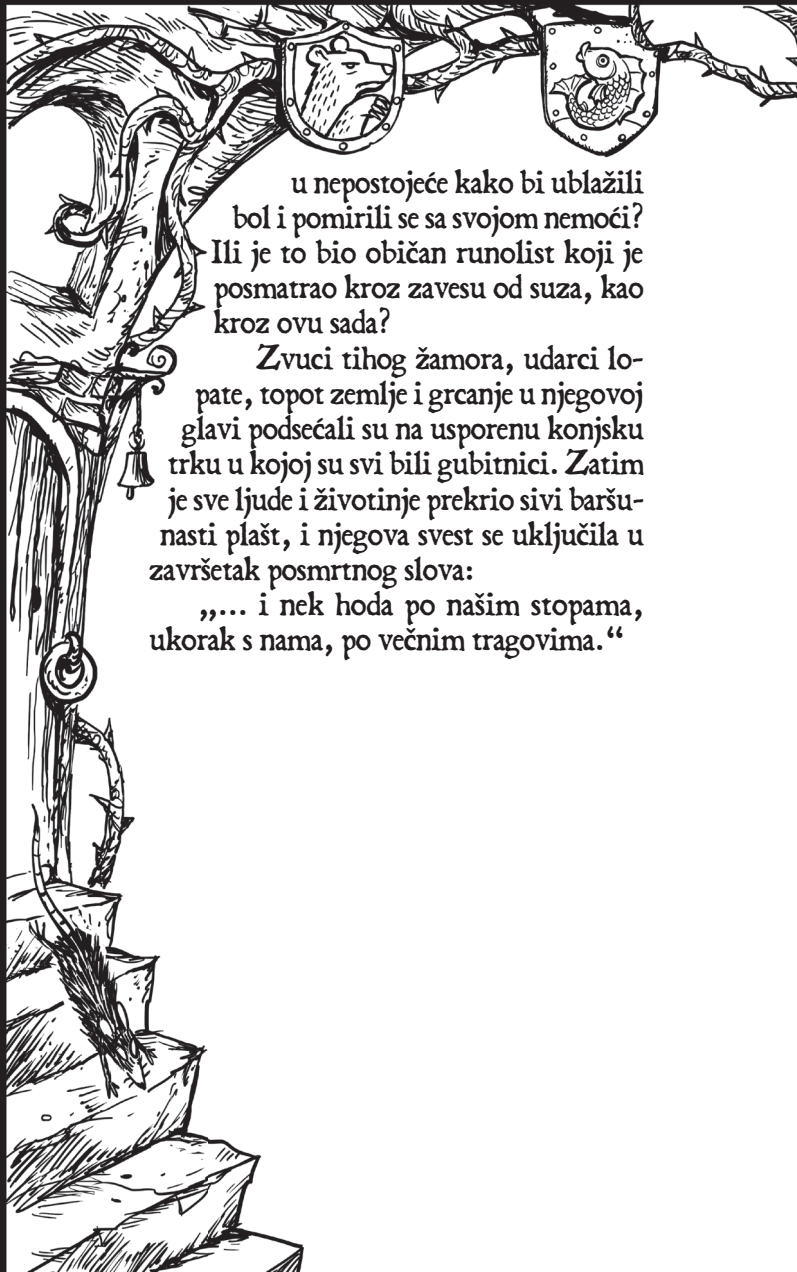
Stigli su do rake. Bio je to uzan, dubok otvor u zemlji jer su se pokojnici sahranjivali naglavačke, sa nogama uvis, jer se, po starom verovanju, smatralo da je „onaj svet“ beživotni ogledalski odraz ovog sveta.

Dok je trajao ritual polaganja tela u zemlju, setio se svoje majke. Po njenoj i očevoj želji, ona je bila spaljena, a prah joj je raznet nad Čutljivim morem. Smenjivale su se slike u njegovoj glavi. Pogledao je ploču na kojoj su stajala imena njegove bake i njegovog dede, očevih roditelja. Baka Ufa i deda Torin. Ko voli, treba da bude spreman na gubitke. Šta ostaje od latica prstiju na cvetu stopala? Da li cveće hoda? Sve je vodilo ka novoj brizi. Ka bolesnoj Meoni. Tarvin je razmišljao kako da dođe do vodenog runolista. Da li je to bila izmišljotina odraslih koji veruju

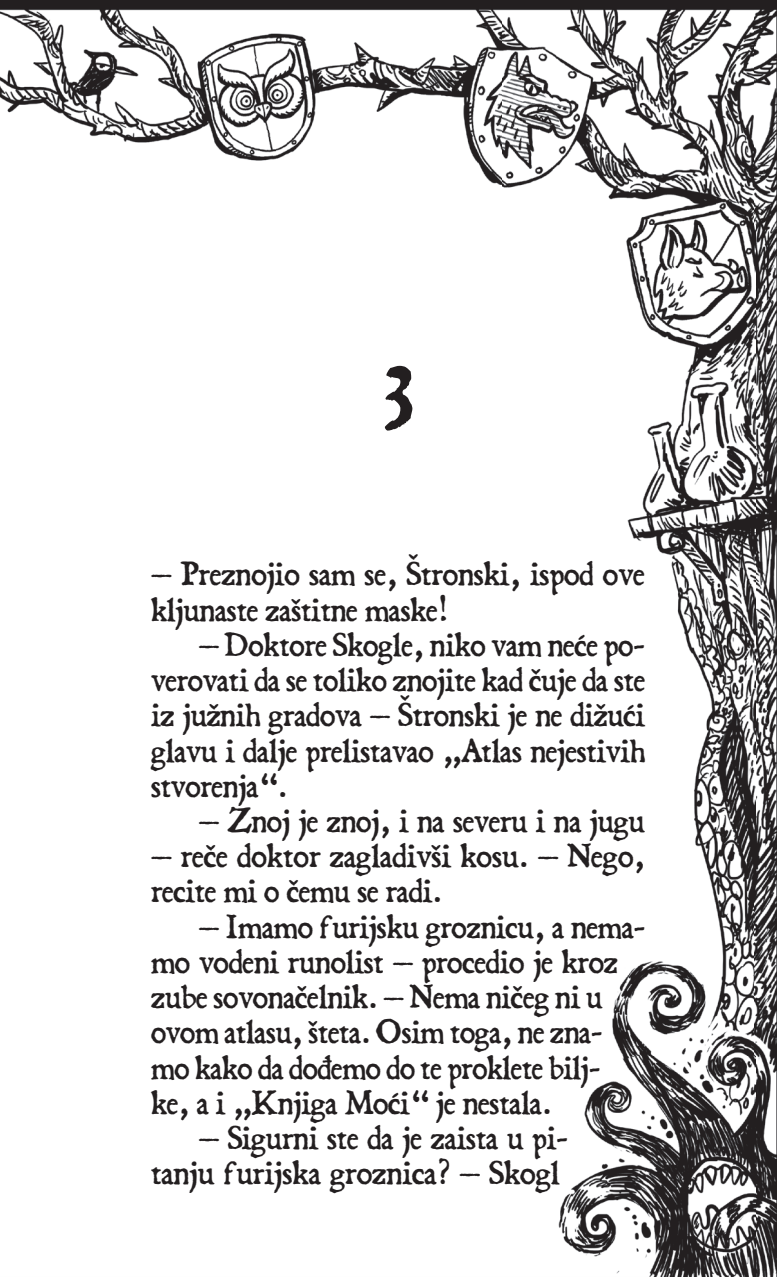

u nepostojeće kako bi ublažili bol i pomirili se sa svojom nemoći? Ili je to bio običan runolist koji je posmatrao kroz zavesu od suza, kao kroz ovu sada?

Zvuci tihog žamora, udarci lopate, topot zemlje i grcanje u njegovoj glavi podsećali su na usporenu konjsku trku u kojoj su svi bili gubitnici. Zatim je sve ljude i životinje prekrilo sivi baršunasti plašt, i njegova svest se uključila u završetak posmrtnog slova:

„... i nek hoda po našim stopama, ukorak s nama, po večnim tragovima.“

3

— Preznojio sam se, Štronski, ispod ove kljunaste zaštitne maske!

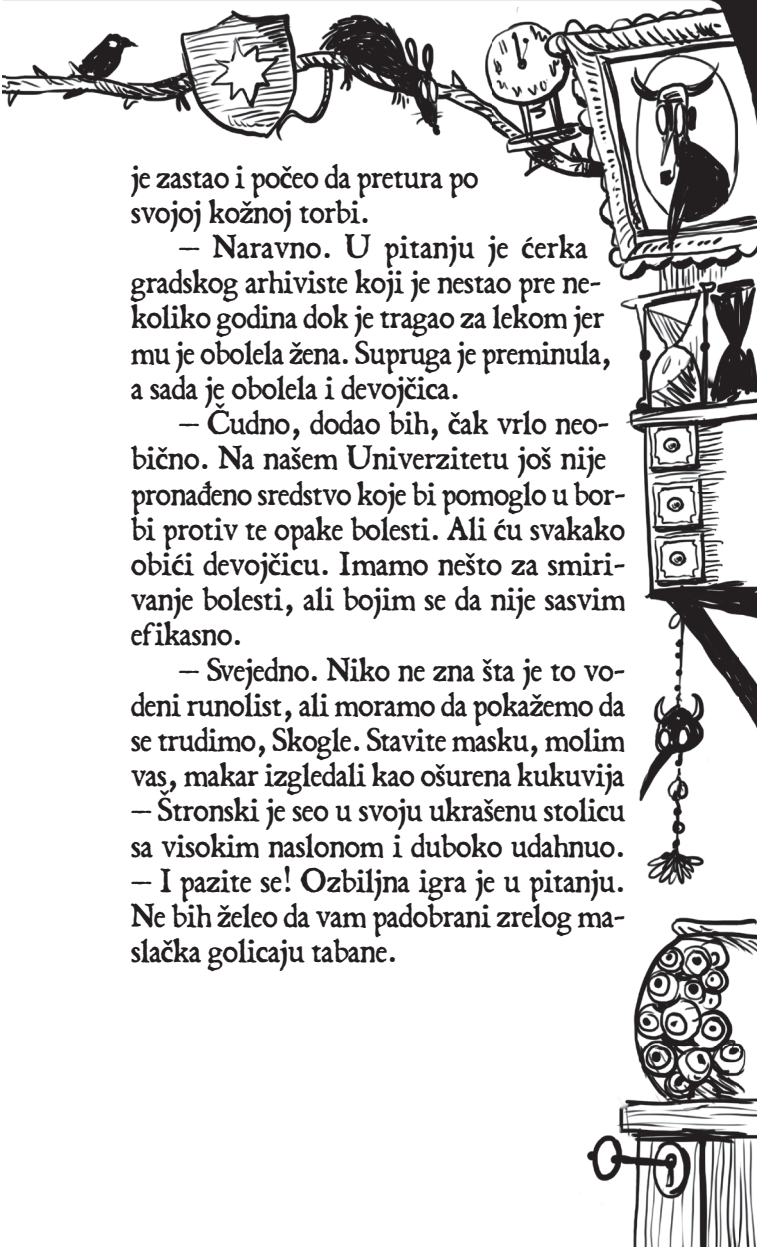
— Doktore Skogle, niko vam neće poverovati da se toliko znojite kad čuje da ste iz južnih gradova — Štronski je ne dižući glavu i dalje prelistavao „Atlas nejestivih stvorenja“.

— Znoj je znoj, i na severu i na jugu — reče doktor zagladivši kosu. — Nego, recite mi o čemu se radi.

— Imamo furijsku groznicu, a nemamo vodeni runolist — procedio je kroz zube sovonačelnik. — Nema ničeg ni u ovom atlasu, šteta. Osim toga, ne znamo kako da dođemo do te proklete biljke, a i „Knjiga Moći“ je nestala.

— Sigurni ste da je zaista u pitanju furijska groznica? — Skogl

je zastao i počeo da pretura po svojoj kožnoj torbi.

— Naravno. U pitanju je ćerka gradskog arhiviste koji je nestao pre nekoliko godina dok je tragao za lekom jer mu je obolela žena. Supruga je preminula, a sada je obolela i devojčica.

— Čudno, dodao bih, čak vrlo neobično. Na našem Univerzitetu još nije pronađeno sredstvo koje bi pomoglo u borbi protiv te opake bolesti. Ali ću svakako obići devojčicu. Imamo nešto za smirivanje bolesti, ali bojim se da nije sasvim efikasno.

— Svejedno. Niko ne zna šta je to vodeni runolist, ali moramo da pokažemo da se trudimo, Skogle. Stavite masku, molim vas, makar izgledali kao ošurena kukuvija — Štronski je seo u svoju ukrašenu stolicu sa visokim naslonom i duboko udahnuo. — I pazite se! Ozbiljna igra je u pitanju. Ne bih želeo da vam padobrani zrelog maslačka golicaju tabane.

4

Glasine u oktobru hladne su kao i sunce koje propada kroz pocepane oblake. Najviše se tih dana govorilo o vrumijama i drugim izmišljenim bićima, o silama van građanskih moći koje su se nadvile nad Petrograd i počele da prevrću sudbine kao što žene šakama mešaju salatu od rotkvica, rukole i ribizli.

Zabrinuti ribonačelnik Lumbur je razmišljao i o tome dok je stajao kod prozora i osluškivao škripu točkova na kamenoj ulici. Otvorila su se vrata kancelarije gradonačelnika Ribograda i ušle su tri prilike: sekretarica, Tarvin i teta Agija.

— Gospodine Lumbure, evo, stigao je gospončić Malk — rekla je uspijena devojka u uskoj suknji i brzo izašla.

Lumbur se okrenuo, pogladio svoju bradu i dobrodušno rekao:

– Zdravo, momče, primi moje saučesće.

– Hvala.

– Želim da znaš da je Ribograd uz tebe i tvoju sestru. Žao nam je što se ono dogodilo, poznato mi je da vam je otac ostavio dovoljno sredstava, ali će i grad biti blagodarani, mmm – rekao je ribonačelnik i zabrundao. – Mi smo početak Petograda i Temeljitelj je znao šta radi kada je osnovao ovo čudo. Tu smo da gradimo bolji

